

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

EMLÉKEZTETŐ
a Civil Konzultációs Testület
2022. évi első üléséről

Melléklet: az ülés napirendje

Időpont: 2022. szeptember 16. 10.00

Helyszín: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, Tanácsterem

Jelen vannak:

Az AJBH részéről:

Dr. Kozma Ákos
Dr. Könyvid Balázs
Dr. Izsó Krisztina
Dr. Gilányi Eszter
Dr. Sárközy István
Dr. Rostás Rita
Dr. Mézes Norbert

A szervezet tagjainak részéről:

Dr. Stift Zoltán (Magyar Katolikus Egyház)
Gregersen-Labossa György (Magyarországi Evangélikus Egyház)
Dr. Sándor Balázs (Magyarországi Református Egyház)
Dr. Gádor György (Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége)
Dr. Kadlót Erzsébet (Magyar Ügyvédi Kamara)
Dr. Hárdi Lilla (Magyar Pszichiátriai Társaság)
Dr. Antal Veronika (Összefogás az Alapjogokért Alapítvány)
Dr. Ivány Borbála (Magyar Helsinki Bizottság)
Dr. Komoróczy Tünde (Magyar Helsinki Bizottság)
Dr. Molnár Noémi Fanni (Utcajogász Egyesület)

Dr. Kozma Ákos, az alapvető jogok biztosa köszöntötte a megjelenteket és megnyitotta az ülést.

A 2022-es év történései kapcsán rámutatott, hogy soha nem látott feladatok elé került a Hivatal. Az év a koronavírus járvány jegyében indult, majd február második felében az orosz-ukrán háború kitörése egy eddig nem tapasztalt helyzetet eredményezett. A járvány kitörése óta folyamatosan azt képviseli, hogy az alapjogi vizsgálatokat folytatni kell, és személyesen jelen kell lenni a vizsgálatok alkalmával. A Hivatal ebben úttörő szerepet vállalt, ott volt gyermekintézményekben, büntetés-végrehajtási intézetekben, kórházak pszichiátriai osztályán, rendőri létesítményekben, mindenhol a helyszínen igyekezett meggyőződni a vírus ellen folytatott harcról, és nem tért át online munkamódszerre.

Az általa végzett tevékenységről folyamatosan tájékoztatta a nemzetközi közvéleményt is. Február végétől még nehezebbé vált a helyzet, és eddig nem tapasztalt mértékű menekült hullám indult el Magyarországra. Ebben a helyzetben is azt a döntést hozta, hogy személyesen kell részt vállalni a probléma kezelésében. Záhonyban területi iroda megnyitására került sor, ahol a Hivatal munkatársai személyesen fogadták a menekülteket, ukrán nyelvű tájékoztató anyagok készültek. Záhony után Beregsurányban is területi iroda nyílt. A BOK csarnokban felállított információs ponttal összesen 3 helyszínen folytatja a Hivatal a menekültek segítségére irányuló tevékenységet.

Az a törekvése, hogy az új kihívásokra a nemzeti emberi jogi intézménynek a rendelkezésére álló eszközökkel, megfelelő válaszokat kell adni, számos követőre talált a világban, több ombudsman és intézmény vette fel a kapcsolatot információkat és jó gyakorlatokat kérve, továbbá több delegáció személyesen győződött meg az elvégzett munkáról.

A rendkívüli események mellett a Hivatal a normál menetben is folytatta működését. 2022 első negyedévében Magyarország 6 vidéki városában nyitott regionális irodákat. A regionális irodákban dolgozó jogász munkatársak minden, a Hivatal hatáskörébe tartozó ügytípusban eljárnak, érdemben segítenek a hozzájuk fordulóknak.

A Covid és a háborús helyzet a Hivatal teljes humán erőforrását mozgósította, a területi irodákban a munkatársak a segítséget önkéntes alapon vállalták. A nemzeti megelőző mechanizmus keretében folytatódtak a Covid-fókuszú vizsgálatok, személyes részvételével látogatás történt a Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben és a Kiskunhalasi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben (utóbbi utóvizsgálat volt). A Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetbe a Nemzetközi Ombudsmani Intézet elnökével is ellátogatott. A büntetés-végrehajtási intézetekben tett látogatásokat a járványhelyzet nagymértékben érintette, a vizsgálatok figyelemmel voltak a fogvatartottak befogadására, kapcsolattartására, elhelyezésére, munkáltatására, oktatására és szabadidejének eltöltésére. A kapcsolattartásnak az elektronikus eszközök igénybe vételével kialakított módja azóta is népszerű, és rendszeresen folytatott gyakorlat a büntetés-végrehajtási intézetekben. Hasonlóan, a távtárgyalások kialakított módszere is jó gyakorlatnak bizonyult. Az NMM jelentései is hangsúlyozzák e jó gyakorlatok fenntartásának szükségességét.

Ezt követően **Izsó Krisztina** megbízott főosztályvezető részletesen tájékoztatta a résztvevőket az NMM előző CKT ülés óta végzett tevékenységéről. Elmondta, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben tett látogatásokon kívül a Rákospalotai Javítóintézet és Központi Speciális Gyermekotthonban is látogatást tettek, így már az ország valamennyi javítóintézetében sor került NMM vizsgálatra. CKT tagszervezettől érkezett jelzés alapján május 30-án az NMM a Reménysugár Habilitációs Intézetben tett rendkívüli látogatást. E látogatások bejelentés nélkül történtek, és mindkét vizsgálaton részt vett pszichiáter orvos szakértő.

A Hivatalnak az ukrán háborús helyzet következtében folytatott tevékenységébe az NMM Főosztály oly módon kapcsolódott be, hogy az ukrán-magyar határ közelében lévő fogvatartási helyeket vizsgált. A látogatások célja az orosz-ukrán konfliktus szociális intézményekre gyakorolt hatásáról (a helyzet következtében keletkezett többletfeladatok, az intézmények lehetőségei menekülő személyek elhelyezésére) való tájékozódás volt, valamint a nemzeti megelőző mechanizmus feladatkörében eljárva a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése érdekében az intézményekben ellátott személyek elhelyezési körülményei és a velük való bánásmód vizsgálata. Az NMM látogatást tett a Bereg-Nyírség Integrált Szociális Társulás Idősek Otthonában (Lónya), a Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ Idősek Otthonában, valamint a Baktalórántházai Kistérségi Szociális Központ Idősek Otthonában, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ mátészalkai gyermekotthonaiban, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei "Viktória" Egyesített Szociális Intézmény Ápoló-Gondozó Otthonában Mándokon és Fülöpösdarócon, és az Intézmény Fülöpösdaróc 6-os számú Támogatott Lakhatás Házában. A látogatásokról az NMM jelentést készít, amely egy új speciális fókuszú jelentéstípus az ismertetett szempontok szerint.

Az NMM az alábbi jelentéseket adta ki a megelőző ülés óta: a Fonyódi Rendőrkapitányság látogatásáról szóló jelentést, a Tatai Rendőrkapitányság látogatásáról szóló jelentést, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi szakszolgálat területén működő gyermekotthonokban tett látogatásról szóló jelentést. Kiadás előtt áll továbbá a fent említett, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ Gyermekotthona Mátészalka látogatásáról szóló jelentés, valamint a Zala Megyei Szivárvány Egyesített Szociális Intézmény Napsugár Otthonában tett látogatásról szóló jelentés.

Az NMM ismételten pályázatot nyújtott be az OPCAT 26. cikke alapján létrehozott pénzügyi alapból történő támogatásra. A pályázat alapjául elsődlegesen az SPT 2017-ben tett magyarországi látogatásának tapasztalatairól készített, az NMM-nek címzett jelentésében megfogalmazott ajánlások szolgálnak. Az NMM az ismertsége növelése céljából több tájékoztató anyagot készített, melyeket honlapján is közzétett. Az NMM feladatait és hatáskörét bemutató anyagok között volt olyan, mely általános információt tartalmazott a lakosság számára, volt olyan, mely a releváns intézmények munkatársainak szólt. Készültek a különböző típusú intézményekben személyi szabadságuktól megfosztott személyek számára is tájékoztató anyagok, melyeket az NMM fizikai formában is terjesztett látogatásai során. Bár az NMM folyamatosan frissítette a honlapján is közzétett, illetve fizikai formában is terjesztett rövid tájékoztató anyagait, mindezekre tekintettel indokoltnak tartja a tájékoztató anyagok továbbfejlesztését, és emellett új anyagok kidolgozását. Az NMM szeretne rövid információs anyagokat készíteni a fogvatartási helyszínek dolgozóinak; a szabadságuktól megfosztott személyeknek, a szükségletüknek megfelelő nyelvezettel, amelyhez szakértőt venne igénybe, és ebben számít a CKT tagszervezetek javaslataira. Az információk anyagokból készülne gyermekbarát verzió, könnyen érthető verzió, közérthető verzió, és közérthető, idegen nyelvű (angol, német, francia) verzió, a pályázati forrás elnyerése esetén.

Ivány Borbála, a Magyar Helsinki Bizottság képviselője, a menekülők és a büntetés-végrehajtási intézetek fogvatartottainak jogainak védelmében, pozitívan értékelt az NMM aktivitását és a sok jelentést, emellett felhívta a figyelmet az előre be nem jelentett látogatások és a fogvatartottakkal történő négy szemközti beszélgetések fontosságára. Ezek kapcsán ügyelni kell a titkosságra is, hogy a fogvatartottak meg merjék fogalmazni panaszaikat.

A fogvatartással kapcsolatban rámutatott az alapszükségletek kielégítésének kérdéskörére, arra, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben az élelmezést napi mintegy 500 Ft-ból kell megoldani. A szociális intézmények tekintetében a rezsiköltségek várható emelkedése miatt a bezárások lehetséges következményeire kell tekintettel lenni.

Javasolta, hogy az intézményi bántalmazások témájában – erre vonatkozóan a Magyar Helsinki Bizottság és a Társaság a Szabadságjogokért is sok bejelentést kap – legyen tematikus szakmai ülés. Kiemelte továbbá a fogvatartottak közérthető tájékoztatásának fontosságát.

Dr. Kozma Ákos, az alapvető jogok biztosa válaszában jelezte, hogy örül a felvetett témáknak, és Hivatala nyitott minden kérdés megvitatására.

Budapest, 2022. szeptember 16.

Előkészítette: Dr. Izsó Krisztina

Jóváhagyta: Dr. Kozma Ákos

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

**Az OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus mellett működő
Civil Konzultációs Testület 2022. évi első ülésének napirendje**

2022. szeptember 16. 10:00-12:30

- 9:40 Regisztráció a CKT tagszervezetek számára
- 10:00 Köszöntő
- 10:05 Az NMM előző CKT ülés óta végzett tevékenységének rövid bemutatása
- 10:15 A CKT tagjainak észrevételei, javaslatai az NMM működésével kapcsolatban
- 12:30 Az ülés zárása